

САНА ОЛОХ

Х а н а т

1931 сэл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУВ УОННА ҮЛЭЙТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

№ 80 (4347) ↑ 1973 сэл. От мыйн 5 күнэ ↑ Сыаната
чаппиз 2 харчы

БЫНААРЫЛААХ КИРБИИГЭ

Бу күнүргө колхоз, совхоз тымбалар бынаарыны таһаарал-учаастагар эбэтэр ферматтар да тийи, предприятие, тэриэтэ сымнар эбэтэр биригээдэттар да сырат—хання барытыгар дьон-сэргэ ойно-санаата түмүлүбүтэ, сүрүтэ көтөрүлүбүтэ сүрдээх. Көрсүүт эрэ барыта үлө-хамнас туһунан ыйыталаһар, былааннар уонна эбэһээтэлибэлэр туолууларын интериэбиргик, куоталаһына түмүгүн сураһаһар.

Буолукуна даһаны. Билигин саамай иһинээтээх, саамай түбүтээх күнүр үүнэн тураллар. Пятилетка үһүс, бынаарылаах дьыллы бастагы анара түмүктөннө, төхөүс биэс сыллаах былаан болдьорун хабыллар-хаба ортодо буолла.

Билигин оройуонмут үлэһит дьон, бары производственной коллективтара үһүс, бынаарылаах сэл уонна пятилетка бүтүүнү сорукутарын толорууга норуот хаһайыстыбатын үгүс салааларыгар үчүгэй түмүктэри ситистилэр. Колхозтар уонна совхоз бүтүн Союз үрдүгүн куоталаһылаах общественнай сүөһү кыстытын тэрээһиннээхтик аһаар-дылар, эи уонна үтүгү государтыора туттарыыга алта ыйдаах былааннарын болдьоруа иһиллэ толорулар. Бу дылаага эри-лихтэр уонна субуруускайдар эрдүк көрдөрүүлөннүлэр. Сайынга мөчүрөө ыйдарыгар үтүгү илэ-ны үрдэттигэ уонна субан сүөһүнү уотууга оройуонго социалистическай куоталаһыны көрүлөбүт хаһаардар уонна сөлөбөстөр бирибит тылларын толорууга бастагы хардымалары өкөрүлэр. Бынаарылаах сэл производственной кирбиилэрин ылыны тутуу механизированнай учаастагы, лесопункт, олох-дьаһах комбинатын үлэһиттэрэ куһагана сүөхтүк саралаатылар. Былааннаах соруудахтарын куруутун аһара толорор, үрдүк өнөрү-туолаахтык, үчүгэй хаачыстыба-лаахтык үлэһиттер коллективтар, биригдэллэн производстваныгар аһааннара элбээн иһэр.

Ол өрөөн социалистическай куоталаһыны тэрийиһэ, пятилетканы болдьорун иһиннэ толорууга үлэһиттэри гүмэ тардыыга биһиэхэ билигин да бөдөө итэ-рээтэр бааллар, сорох коллективтар аһыттарга лаппа хаалан иһэллэр. Тирээн турар хаһайыстыбаннай сорууттары быһаарыыга—ааары хөрүтүүнү ситэрингэ, үүнүүтү көрүүтэ-хараһына, тутууну кытыыга үгүс хаһайыс-

тыбалар бынаарыны таһаарал-лар.

Пятилетка иккис анара хаһымы-үйбэ саралаһа. Бу аһыттарга биригдэра билигин ох-суулаах сорукутунан сүөһү аһылытын соботуопкалааһыны хомуур бастагы күнүрүттэн тэрээһиннээхтик мытан бийыл былаанаммыт 45500 тонна оту, 6500 тонна сиваһы, 5100 тонна сиваһы хайаан да бөлөмнөөһүн уонна ошон общественнай сүөһүгэ тотоойу кыстыгы хаачыһына буолар. Маныаха өлүөхүмэлэр илгырымаларын сир сайы өйөөһүн улахан суолталаах. Хаһайыстыбаларга сайынны биригдэра үүнүүтү көрүүтү-хараһыны түсөһөһүн, үтүгү ылыныга, сүөһүнү уотууга ылымаллыбыт эбэһээтэлибэлэри толорууга эиэ биригдэра ботчумнаах уламытылаабыт соруу.

Партийнай уонна профсоюз тэрияталар субу күнүргэ хас предприятие, учреждение ахсын хас производственной коллектив ахсын сэл аһаардаах үлө түмүктэри иһиннэ дүүлэһиһи тэрийэр, баар итэһээтэри түрүһүк түрүтэр дыһааллары ылар уонна ошон билигиннэ сэл бүтүрүлэри бары коллективтар араа-дэхсик, өрө көтөбүлүүнээхтик үлэһиттэрин ситиһэр эбэһиһээтэр.

«Сайынны күн дыла аһаар» диян норуот нөмөдө мөһөн аһаарыт. Бу былааннаах, бынаарылаах биригдэра сөбө-наады хаһайыстыбаннай үлэһит тэрээһиннээхтик мыты «государственной былааннары, социалистическай эбэһээтэлибэлэри толоруу сүрүн усулуобуйата.

Оройуон үлэһиттэрэ! Ситиһилибити чинтэр, пятилетка үһүс, бынаарылаах сэл иһааһылаахтык түмүктүү иһин социалистическай куоталаһыны өтө-көтүк тэбэттэһит!

СҮӨҮГЭ — ДЭЛЭЙ АҢЫЛЫГЫ, ТОТООЙУ КЫСТЫГЫ!

Өлүөхүмэлэр ынырыылар

КҮНДҮ ТАБААРЫСТАР! Билигин, оройуонмут совхозтарын рабочайдара уонна сабыт. Ходуһага барыта 127 звено састаа-специалистара, сүөһүбүт кыстыгы уонна быгар 1535 киһи үлэһит. Ити иһигэр 20 савеска ыныыбыт, түмүктэрин дүүлэһиһи бараммыт, пятилетка бынаарылаах үһүс сылын иккис аһаарыгар бэйэбит иһиннэ-тэр чопчу үрдүк сорууттары туруорууну-бут. Билигин сүөһү аһылытын соботуопкалаһып, кэлэр кыстыкка эрдэттэн бэлэм-иһэр кэм саралаһа.

Оройуон мытан хаһайыстыбатын үлэһиттэрэ сүөһү аһылытын соботуопкалааһыныга уонна кыстыкка бэлэмнээһингэ ССКП Кини Комитетын, ССРС Министр-дарин Советын уураахтарын олоххо кил-лэрэн уонна бу эһиһээтэр хампааннаа-ры кыайылаахтык ыһаарга Дипецкэй уобалас үлэһиттэрэ көтөхпүт бачымына-рын өйөөмүт, бэйэбит кыахтарбытын иһиннэ резерваларбытын ааһынан-суот-танан көрөн баран, сүөһү аһылытын со-ботуопкалааһыныга уонна кэлэр кыстыкка туйгуһуу бэлэмнээһингэ бэйэбитигэр үр-дүк эбэһээтэлибэлэри ылынарга быһа-арыһыбыт. Оһо маныа сорууттары аһыныбыт.

—бийыл сайын оройуон үрдүнэн 23,8 ты-һымынча тонна оту соботуопкалаһырга. Ити аһыныт сэлга соботуопкалаһымыттан 6,3 тыһымынча тоннаан элбэх буолуо. Была-ны таһынан 250 тонна оту соботуопкалаан, сүөһү дөрөххөй аһылыкка наадыһытын толору хаачыһыахпыт.

—10 тыһымынча тонна сиваһы, 3,8 ты-һымынча тонна сиваһы бастык хаачыстыба-лаахтык бэлэмнээһинт. Ити аһыныт сэл-лааһытааһар сиваһы иккис төгүл, сива-жа үс төгүл элбэх буолуо;

—сүөһү аһылыгар анаан 3500 тонна бур-дугу үүнүрөн уурунуохпуг. Бурдук отун хаалларбааха хомуйан сүөһүгэ эһи аһы-лык саһааһын ханатыахпыт.

Сүөһү аһылытын бэлэмнээһини кыайы-лаахтык мытыыга үлэһи биригдэтигэр уонна тэрээһиннээхтик саралаһын быһа-арар суолталаарын өйдөөн-санаан турар

А. Н. Косыгин Австрияга тийиһитэ
ВЕНА, ССТА. Австрия республикатын федеральной правитель-ствотын илгырытынан ССРС Министрдарин Советын Председатела А. Н. Косыгин от мыйн 2 күнүгэр Австрия столицатыгар офи-циальнойдык маалдытын тийдэ.

СОВЕТСКОЙ-АВСТРИЙСКОЙ КЭПЭТИИИЛЭР

ВЕНА, ССТА. Маныа ССРС Министрдарин Советын Председатела А. Н. Косыгин уонна Австрия федеральной канцлера Б. Крайскэй иһин аһаарыгар кэпэтиһиилэр ыһылаһаллар. Советскай Союз уонна Австрия саралаһаһыналарын сайыннары, бөбөгүтөр боппу-руостар көрүлүүнүлэр. Оһу тыга билигин аһи дойдууаары бала-һыаннаа хардыта илгырэһээх сорох проблемаларыгар санаала-ры атаһаһына буолла.

Совхозтары кытта шефтээр предприя-тиялар, учреждениялар уонна тэрияталар 3000 тоннаттан итэһиэ суох оту соботуоп-калаан туттарарга эбэһиһээтэһиилэр.

Уонсайа 300 гектардаах 3 культурнай мөчүрөөгү тэрийиһэ, 1000 тонна сива-ж киирэр 4 траншея иһиннээһин уонна түгэһтэрин иһыытаан өгөрүгэ эбэһи-нээһиһиһит.

Бу дыла балаһаан иһин 15 күнүгэр сүө-һү кыһыгыны тутууларын уонна киһилэр оборудованиеларын оронүөннээ бүт-үрүһүт. Балаһаан иһин 1 күнүгэр «Димит-ровская» совхозка тутуулар сиваһыны иһтэр комплексы үлэһи киллэриһиһит.

Сүөһү үлэһиттэрин үлэһиттэр усулуобуй-ларын туссарар, үлэһи өгөрүмтүоларын үрдэтэр сымалан, 1700 сүөһүнү уулаты-ны, 1820 ыһаары ыһыны, 7800 сүөһүнү иһуоһуун ыһаастааһыны механизация-лаахпыт. 1973 сэл алтынны 1 күнүгэр диян бары сүөһүбүтү ветеринарнай чин-чийиһи бүтүрүгэ былааннаабыт. Ити болдьоххо сүөһү ыһыныга ылларарыттан сэрэһэр ветеринарнай-профилактической дыһааллар комплекстарын олоххо киллэ-риһиһит.

Күндү табаарыстар! Билигин республика бары совхозтарын рабочайдарын, колхоз-таахтарын, тыа хаһайыстыбатын специа-листтарын, тыа сирин интеллигенциятын, предприятиелар, тэрияталар, учреждение-лар үлэһиттэрин сүөһү аһылытын со-ботуопкалааһыны уонна сүөһү кыстыгар бэ-лэмнээһини бастык тэрээһиннээхтик мы-тарга социалистическай куоталаһыныга ыһырабыт.

Сыаналаах көбүлээһингэ — киэн өйөбүлү!

ССКП облима. Саха АССР исполкомнара, тыа хаһайыс-тыбатын, соботуопка үлэһит-тэрин профсоюзун облима, бу аһылытын бэлэмнээһини кы-айылаахтык мытарга уонна сүөһү кэлэр кыстыгар бэлэм-нээһини тэрээһиннээхтик са-быһырга Өлүөхүмэ оройуонун тыатын хаһайыстыбатын үлэһиттэрэ республика үрдү-нэн куоталаһыны көбүлээ-биттэрин биһирээтилэр.

Партия райкомнара уонна сүөһү кыстыгар тэрээһиннээх-герномнара, үлэһиттэр депу-тик бэлэмнээһи хааччыгар таттарын оройуоннардаабы, бары дыһааллары ылларары-иуораттардаабы Советтарын гар соруудахтанылар.

Заводка аһырыт СК—4 ком-байнары сэргэ «Нива» (снимок) комбайнары өнөрөн аһаары саралаһа.

В. ТУРБИН фотота. ССТА фотохрониката.

ДОННААБЫ-РОСТОВ. Механизатордар сүрүн сорууттары—бурдук хомуурун толору саралаһан көрүү, техниканы көдүүстээхтик туһаны, үг-нүүтү түрүһүн уонна сүтүгэ суох хомууу-Кинилэргэ улахан көмөнү «Ростсельмаш» кол-

ОТ ХОМУУРА — ҮЛЭ УДАРНАЙ ФРОНА!

ЛОХУ ҮРЭБЭР

ХИТААНАХ. Сөнхос Азым-
нахтарьд биригдэтгэнтэн 15
ийнхнээх эвснэ бийд Лоху үр-
гэр өгүүр. Эвснэд бэлтгэж ил-
хаттар сүүмбэрлэннэр. Кинэ-
лэн үлэ-хэмжэсэ эриллэгдэ
Н. Р. Сипов салайар.

Ирэх сиргэ үлэ-нэр өгүүр
дэлгэр өгүүрэн көрөгс, а-
тарын асмырға икнэ хийн ала-
ла. Бийлгэ далай кыбалгатын
таба өйдүүр адар рабачайтар бу
күнэртөн хотууру тухаттар-
ныг дивалар.

Е. СЫРОМЯТНИКОВ.

Талах быһа кишрэнлэр

ОДЫЛУУН. 13 А-дэх СНТУ коллектива Ленин аатын кол-
хоза сүөһү аһылыгын бэлэмнээһингэр бийл да көхтөөхтүк кыт-
тарга тэрэһинэ. Мантан 24 киһи бэх эвснэ Аһы үлэстэтар киш-
р. Ону директору колхозтаага голбуулааччы П. Н. Неларников
салайар.

Эвснэ өрүс кытылын ийрэтэларын бийл, түүхтүн бийл
бэлэмнэр сэрүктээх.

НУОТАРАҔА БАРДЫЛАР

Эрилик Эрстийн аатын колхозтан биллэрэллэрээн, Нуотара
үрэхтэригэр тахсан өтүүхтээх 80 киһи бары бардылар. Ону
дону вертолеттан тастылар.

Түүрт ДТ трактордар адыг көлө өхсөрүн, биһр сиччэ жүннэр
массиналарын илчлэр. Итинэ үлэлэхтөөх аттар амы бардылар.
В. КОРР.

ОРОЙУОН КИИНИН ТЭРИЛТЭЛЭРЭ — СҮӨҮ АҢЫЛЫГЫН БЭЛЭМНЭЭҢИҢЭ

Үлэһиттэр депутаттарын XIV ыгыры-
малар оройуоннаабы Советын бастагы сес-
сийатын 1973 сылга сүөһү аһылыгын бэ-
лэмнээһингэ оройуон киинин тэрилтэлэ-
рингэр былаан-сөрүдэх тирдистинэ. Ону
бары тэрилтэлэр бэйэлэрин шэфтэлэр ха-
наайыстыбаларыгар биччалыы кээкэй-
дэх оту, (бастагы сымппара), былаары, са-
быктаны уонна хомуу (иккис сымппара)
бэлэмнээхтээхтэр (тоннаан):

Субуруускай аатын колхозка
Интернат-оскуола 75 20
Коллективная предприятие уонна
тупсаран өтөрүү комбинаттар

Олох-дьаһах комбината	25	4
Промкомбинат	40	10
Балыһа, санэпидстанция, аптека	20	4
Тутуу механизированнай учаастага	30	8
Тубдиспансер	10	3
«Сельхозтехника» отделения	60	15
Дизельнай электростанция	—	5
Ленин аатын колхозка		
Райпотребкоопсоюз	100	20

Профтехучилище	70	14
Госбанк, сберкасса	15	3

Калинин аатын колхозка

Райсовет исполкома	50	13
Суол учаастага	15	3
Өбүгүр хаһаайыстыбата	15	4

Карл Маркс аатын колхозка

Авиапорт, метеостанция	10	3
Сибэс уезла, ЛТУ	25	5
Лесопункт	15	4
Көлө сылдыар мехмолонна	10	3

Эрилик Эрстийн аатын колхозка

Орто, абыс кылаастаах оскуолалар	50	15
----------------------------------	----	----

Тыа хаһаайыстыбатын управленюета	20	3
----------------------------------	----	---

ССКП райкома, БВСЛКС райкома	10	3
------------------------------	----	---

«Межколхозстрой» холбоһуга	35	9
----------------------------	----	---

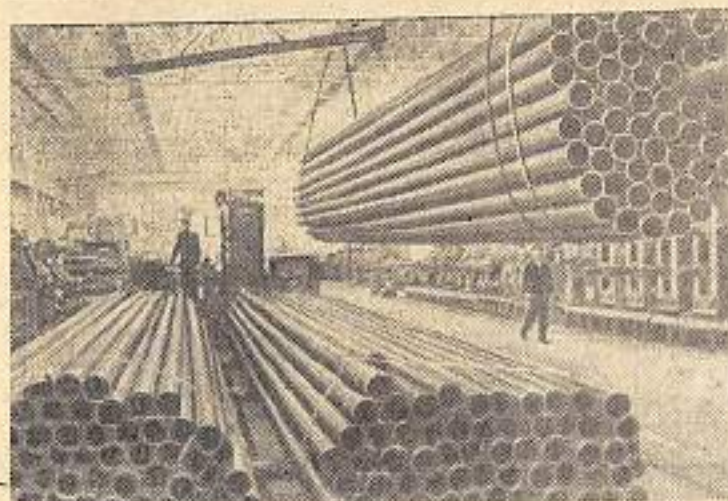
Милиция, нарсуд, прокуратура	25	5
------------------------------	----	---

Суол производственной учаастага	10	3
---------------------------------	----	---

БҮТҮН СОЮЗТААҔЫ КУОТАЛАҤЫ ВАХТАТЫГАР

Страхование үлэһиттэрин ситиһиилэрэ

Госстрах оройуоннаабы инспек-
циятын үлэһиттэрэ пятилетка
быһарылаах сылыгар ылымнат
эбэхтээхтээхтэрин чыстээхтик
төлөрөр туһугар дьулуурдаахтык
үлэллээхтэр.
Оройуон үрдүнэн сыл агардаа-
хы былаан страхования бары ко-
рүтүнэригэр 128,1 бырыһан, ол
иһигэр иккис кварталлар—
111 бырыһан төлөрүтүһүр.
Иккис кварталга көгүл өтүүн
страхование былаан 101,2 бы-
рыһан, ол иһигэр өбөлгөнүгэ
—112,8, тутууга—120,3, тран-
спорт средстволарыгар—127,7
бырыһан төлөрүтүһүр.
Социалистическай куотала-
һаага активнайдык кыттан, үгүс
страховой агенттар иккис квар-
таллар былааннарын аһартаа-
хылар. Холбоур, сылан иһи-
лэгэр П. Ф. Макаров 104,3,
одулуунга Д. С. Осипов—109,4,
оройуон кииниттэн Т. В. Окаш-
никова—112,7, М. Т. Виноку-
рова 105,5 бырыһаннарыннай
төлөрүр. Итин тэһиһи бы-
лааннарын төлөрбөтөх агенттар
эвснэ бааллар. Ол күрдүк туһаан-
наах былааннарын Мындаваа-
баттан М. Д. Неустроен 81,4 уон-
на Чапыр, Хайхылат, Хадлар из-
килктэригэр П. Е. Алексеев
82,7 бырыһан эрө төлөрөн, ха-
ны иһэллэр.
Страхование үлэһиттэрэ сылы
ситиһилээхтик түмүктүү иһи-
бары күүстэрин уурдалар.
Ф. СПИРИДОНОВ,
Госстрах оройуоннаабы ин-
спекциятын начальнига.

КУИЫННЭ. В. П. Ленин аатын металлургическай заводка
тиһир эһиһтэригэр турбалары уһаарар учаастак коллектива пяти-
летка быһылыг быһарылаах сылыгар кэмчидэмнэ металлтан 200
километр уһуһаах турбаны былаан таһынан биһэргэ эбэхтээ-
хтээхтэр. Учаастак бэ бөдүгүсүбүтэ КН—50 прога-
ционнай комплекстары өтөрөгө биһэр. Оттон маньык сөрөтөх ком-
плект биһр сиргэ туран эрэ 50 гектар үүнүүтүн ситиһиһи сөн.
Учаастак коллектива бэйэтигэр ылымнат эбэхтээхтээхтээх сити-
һиһилээхтик төлөрөн иһэр.

СНМОККА, тиһир эһиһтэригэр турбалары уһаарар учаастак бэ-
лэм бөдүгүсүбүтэ.

А. БРЯНОВ фотота.

ССТА фотехрониката.

РСДРП II съезди аһылыгыта 70 сылын көрсө

Сага өбүрүдүтүх партийнай биллэттэри ыдаллары-
тар коммунистар өлөргө. Партия—биһиги үйбөт ойо,
чөлө уонна сүөһү» диир Ленин тылырын аарал-
лар. Ити тиксэр хас биһиги киһиэхэ коммунистар
үлүү партиаларын чилиһиннэр буолуу—ол аһа бэйэ
норуоттар бэриннэлээх уонна кырдыгынан сүлүс-
малыһык, бэйэ күүһүн уонна биллэтин өлөрчү киһи
интервистэрин иһин, коммунизм өргөйдүүрүн иһин
өхсүүгэ биһиги буоларын туһунан саваталлар.

Партийнай докумуоннары уларытыы саваламмыт
сыла тутуһаан иһэр көрө-бэлэс датарга сөл түбөстэ:
от иһин 30 күнүгэр РСДРП II съезди аһылыгыта 70
сылгы туолар. Ону революционнай марксистскай тэ-
рилтэлэр холбоһууларын процеди сэтэрлиһитэ иһин
В. И. Ленин ырытан өтөрбүт идеянай-политичес-
кай уонна тэрэһин принциптеригэр Россия рабачай
кылааһык партията үөскээбитэ.

Ити үйэ саваламмытыгар ага. Ираахтарын была-
һанан үүрүүтэ сылдыар уонна сойуоллар нуучча
ларксистара бэйэлэрин съездэригэр төрөөбүт дойдулары-
гар ымытар кыахтарга суога. Ону съезд Вильны сто-
лицатыгар—Брисселга аһылыгыта, онтон кэлэн
сойуолуһаан баар буолан, үлэтин Лондонга көһөр-
гө күһэллэбитэ.

Историятан биллэрэн күрдүк, Россияга пролетар-
скай революционнай партия төрүүтүнэ өссө 1895
сыллаахха В. И. Лениннөн тариллэбит Петербурда-
ры «Рабочий кылаас-бөдөлгөнүтүн иһин өхсүү-
сөһү» ага. Партияны идеянай уонна тэрэһин өтү-
гүн бэлэмнээһингэ, оппортунистардан быһаһына
булуучулаах өтө эми Владимир Ильич төрөйбүт
онно салайыт «Искра» таһыныгар тиксэр. Иккис
кылаас көскээбит уустук быһына-майыга Владимир

Советская норуот бойобуой авангарда

Пыһа күнүгэр бэйэска бары болуурустаригар кэ-
ригэ тыл атарга тийбэти Боротоктооларга Ленин
130-ча кэригэ этиһлэрэ, бэлэтээһиннэрэ уонна ре-
волюциялар биллэрлиһиттэрэ.

Съезд партия марксистскай-ленинскай программатын
—самодержавияны, помещиктар уонна капиталистар
былаастарын суулдарар иһин, пролетариат дикта-
туратын олохтүүр иһин өхсүүү программатын ылым-
ныта. Киһи «экономистар» оппортунистнарын больше-
вик кыайытын биһэргэһитэ, аһа дойдутаагы рабо-
чай хамсаһыһа тосту өбүлүүтүлээх нууһунан буол-
бута. «Большевизм, политическай ой-санаа сүүрээ-
һин уонна политическай партия быһылыһанан, 1903
сылтан баар»,—диир кэлин Владимир Пыһа бөлү-
тэбитэ.

Марксизм революционнай байыгыр-дуолугар баа-
раар кылаатынан партия туһунан ленинскай төрөх
буолбута. «Марксизм-ленинизм» бары дойдугар
пролетарийдарын кылааскай өхсүүгуларын саамай
тирээч турар маддыйыһа бэйэлэрин наукай көс-
түүлэрин буолбута—диир ССКП КК «РСДРП II
съездин 70 сыла туолуутун туһунан» Уураагар этил-
лэр.

«Биһиги, илин-илиһиттэн кытаанахтык тутуһан,
мыс бөлүгүн эмпарээххэ уонна мараһын суолунан
баран иһэбит. Биһиги тула өтүбүтүтүн астахтөрү-
күгүтүкүтүбүт, онон биһиги маддй кэригэ киһи-
лэр уоттарыг аһыһан барарбытыгар тийбэти»,—
диир В. И. Ленин «Туту өтөрүһүлэ?» диир 1902
сыллаахха тахсыбыт бэйэтин биллэр үлэтигэр суруй-
бута. Хорсун ленинел-революционердар дэ маньык
кыраһый бөлөхтөрүтүн модун күүстээх түмүкүлээх
буолбут, 15 маддүүөн кэригэ армиялаах коммунистар
партиялар бэйэтин героидуу суолун савалаабыта.

ССКП—аһа дойдуга маньыгы социалистическай
осударство салайар партията—биһиги дойдубутун
ленинскай күрөһүн сага аһааларга уонна кыа-
йыһаарга араллээхтик сирдир. Мань XXIV съезд
өтү тэһэ өтөрүтүлээх буолбут, аһа дойдуга бүтү-
нүтүгэр бөдө аһаи иһинэ коммунизм тутар со-
ветскай норуотка араллээх куттал суох буолуутун
лааччыһыга КК Политбюротун үлэтин бүтүһүн уонна
төдөрү биһирээбит ССКП КК мүс устардаагы (1973 с.)
Пасума чадыһаһык биһэргэһитлэр.

Биһиги партиябит Киһи Комитетын Генеральнай
секретара таһаарыс Л. И. Брежнев 1970 сыл мүс
устар 21 күнүгэр В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сыла
туолуутугар аһааллаах дамылаһыгар эһит бэртээх
талларын аһыбат буолуохха сатамнат.

«Биһиге партийнай докумуоннар уларытылар
көһөрүгэр бастагы нүмэрдээх партбилет маддй Вла-
димир Ильич Ленин аатыгар төлөрүллар. Ити көһө-
рү сийлэс эрэ буолбатах. Ленин өйүн улуу эрчимэ,
Ленин итин сүрөһин тэһитэ партия дамылаһыгар сал-
гыт таһаарар. Ленин идеялар, ленинскай полити-
ческай буһуу-хатыла, кыайы ленинскай наука—ити
биһиги бэйэбит күтүһүтүгэр эрэл, эр санааны, опти-
мизм, кыайыга дуулуру оһом ылар бастар-ба-
рамыат источиниһит буолар».

Дэ ол иһин тутуһан иһэр РСДРП II съездин, онно
Ленинскай партия, сага тиктээх революционнай пар-
тия үөскээбитэ, 70 сыла туолуута биһиги дойдубут,
аһа дойдутаагы коммунистическай уонна рабачай
хамсаһын историктарыгар көрө-бэлэс дата быһы-
һанан бэлэтэнэр.

В. КНЯЗЕВ,

ССТА корресп.

Б и л и з и р е й д э б и т

0XCY0XHA

.....

СОВЕТ ДИРЕКТОРА ДИРЕКЦИИ

~~~~~

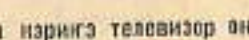
.....

«Саға олох» хаһыат корреспондента.

Зридик Зристини аатынан
колхоз чилизиз.

тыя хаһайыстыбатын управ-
лениетын кылабынай зоо-
техника, народной хонтуруол
комитетын инспектора.

булгууца,

Оройуон үлэһиттэрэ госу-
дарственной былааннары ситиһи-
лээхтик толорууларыгар култура
уонна киния үлэһиттэрэ бэйэ-
лэрин иттиһариттэн быһаар-костор-
кылыаты кылларсааллар. Оройуон-
на 15 Култура дьыаларэ, 12
сельской кулуудтар, 17 сельской
5 кулуудтар истэринээри уонна
2 оройуоннаагы библиотекалар
үлэһиттэрэ. Ону таһынан 30-тан
таһса тоькада бастайааннай кини-

РЕАКЦИОННОЙ ЗАГОВОР ТОХТУУТА

Чили норууга революционный сүтгилчлэри уонна норуот бэргэллэриг көмүскээһингэ бийэттэн тулхалдьбат дьулустууларын өссө түгүл бигэргэттэ. Билин президент Сальвадор Альенде байылыктаах. Норуот биир сөмбө буолуутун правительствотун өтүүр быһаарыныылаах дьаһыттынан реакциянан уонна реакция көмүһүт байыаппыларын бөлөхторүнэн государственнай переворотун өтөрөггө соруктуу толукта.

Бас дийм 29 хүнүн сармаара: релаксионнай куустар тэглээнэлэ- рийнэн етолица таринаонун: пол- каллрыттан бирдэстэригэр еро- тууу оновуллубута. Өрө уурууну көрүдөөччилэр бү полк байыан- най сулууспаахтарын сорзотун байэлэрин диэки тардаллара. та- былыбыта. Уонча тили Сантьяго киинигэр дуулуспугтара, прези- дент дыбарыанын уолна прави- тельственай дыалэри ытталла- бытара. Киинлэри, чугастары дыаллар ыларыскалырттан үө- ту аһан, аасоторииктар аһан бө- лөхтөрө өйөөбүттэра. Бууу тар- ийбээччилэр киинлэр диэки аһып байыаннай чаастар аһуохтара. ыһаһан правительствоны суула- рыахыт уонна бастаһын была- дыһан ыһаахыт диин суоттам- мыттара. Ой эрээри бү хара дый- даһх саяаа тэолубата.

Санхяаго үлдээн битлээччлэрэ, правительсвоа бөринилээх тонууцааы бөринилээх кылалынай командунцайлара армил генерала К. Рчатэ байылык-таах сөбилниилээх күүстэр загворчинтаага самнаршылаах охсууны бөөрдилэр. Байылынай кутч кыттымлаахтара хаайылынылар брэ турууны көдүлээбил-тэр, сүрүннээн «Нартия уонан дигертад» башмекскай болохтон, ендэлээх буруйдааһынтан куотатас дийдулар носольтвооларытар хоройдор скири нэрдүүлэр.

но көрлөрүллэр. Итиллэргэ барыта 160-тан тахса култура уонна киния үлэһиттөрө үлэһиэннэр-биннэлэр сүктөрүлүлүбүт үлэлэре сүннүкүн төлөрөмлөр. Ол эрэри дакылаатчыттар ордук итэһэтөр-тэ, көтүтүүлэргэ, быһаарыыларга мунууах кыттыылаахтарын бол-домтолорун туһайдылар, үлэ-түстээх сирэй эһиһэттээх туһу-нан ордук төһөболоон бэлэтэти-лэр.

Благинин да культура уюш-
канын үлээнгитэрин үзэллэртэр
албах итгэвчтэр бэлдэлэр. Ону Кы-
таанах, Соловьев, Мугудай Куль-
тураларын дыналариттан, Кы-
таанах, Сыланг, Хайахсмыт библио-
текаларыттан, Мугудай, Ди-
ринг, саллиг диспансерын кино-
устанонкаларыттан уратылар
ылыммыт эбэхэтэлистибэлэрин
гедорбонко аһаллэриттан да ко-
рүөххэ сөх. Кулуунтар, библио-
текалар маасабай үдэни кийи-
бэттар. Бастайааннай үлэлиир
курууһуктар бүтүн оройуон үрдү-
күн сөөктөрүн тэңэ. Бэйэ үлэти-

гэр сайныг хөрдөхгүй, олохтуу сатаахын, ахивын түмүү, эдэр ичхэти гардны мөлтөх. Бульту-ра дьээтүн, кулуул истэригэр үдэвир үс сүрүн фигура: директор (сэбиадиссэй), библиотеч-ныр уонна кинохөхөннөх үксүгэр кирип сибээһэ суох үс аны үлэ-лиилээр. Отгон ханна бу өттү-нэн бири өйүнэн-санаалаан, сүбэ-нэн үдэлээһин бээр сиригэр үлэ үчүсүбдик барар. Кытаанахтар, сөлөөсөөтөр, мүгүдэддэр үдэлэ-рин ситиһиллэрин кистэлэбэ-итиһиллэ.

Тийм суртгар нэгдэлтөрт Сочитгара култура, кинэ тэрлэтэлэрин үлэиттэрин бичигчнэ хонтуруулаан, салаан үлэитгэхтэрт, кинеловуохтэрт. Отгон Одьлуун нэгдэлэгин Сочетын исполкомун председателэ таб. Ф. Р. Софронев кинэ-ийдаан култура уелнэ кинэ үлэиттэринан өсөөхүүртэрт солбуйтартар кинэа сөөлж түрдэ.

Муниаахха гыа ээпит үгүс та-
баарыстар киинэ үдэһиттэрэ рес-
публикада габарбыт ыгырын-
ларын гыа аҕарынаары түмүккэ
тодон иһаллэрингэр тохтоотулар.
Маныаха киносеть дирекцията

бийлагчиг элпэгтэйгээр сүүтэйг
туушгай ахараастыг эгэллэнэ. Би-
дааны тэсрөөг илээх, мөнхтө-
лсгөөдөг да тэлрүүхүүг дий-
уускуугуу баар, Сайнмуга ий-
дэргэ үдэнг сэтгэл төрийгтөхтө-
ринэ, киинэ үзэгтөргө талар-
бат нийрэмдэрийн талалга бй-
раар бөрүүгэ сүхх балаһман-
дэгд киндэр киахтлахтар.

Мантан сайын үзэни сүрүү-
нээн лээн ханша үдэлнир сирин-
гэр—хөдүбага, культурний отуу-
ларга, фермалар, сайылыктарыгар
ынтымы сорууга тузар. Кудатура
үдэлнйтэрэ ханша барытыгар өр-
йүн үдэлнйтэрэи бийлыгы сыла-
са ылынныт сөрүктарын толоруу-
га элбэх өйдотур-нитар, тэрийэр-
маастааби үзэни ынгтар соруу-
ктарын үчүгөйдик өйдүөхтэхэтэр.
Кинилэр үдэлнйтэрэга совхоз Со-
ловьентаагы отделементын сүе-
сүһүттэга сайыныга кэмга ыччат
сүөһүнү толөһүтүүга, Эрилдик
Эристини аатынаа колхоз Ха-
лаардаага биригээдэтин ылан-
ныакекеттэга олгом үүтү ыан
ылынныга, Айма арто оскуолатын
педколлективтын төмө Бөлүгүр
нэриинэгин общественноһын өдө

санындагынын таба төрийинге
уонна сапта үөрэх дьахытар ба-
лаһынныга, оройуонига, кикки-
лүбүһүтүгө республикага таһаар-
быт ыгырыларынан кыһыннык ой-
доттор, пропагандалаһып уонна
онү толорууга дьому түмөр, та-
һаар соруктаһытар.

[illegible]

Үдэни чахчы тусгаран уонна
ударишта тутан үлэһиттэри бүт-
түүннэри гөсүдэрственинай бы-
лааннари толоруута түмүү —
культура үлэһиттэрин сатамай
бастагы бөхүттэх сөрүктэра.

С. ЗВЕРСТОВ

Биһиги докторбүтүгэр

ою садыра, хараһымһынар тү-
гүлүһүләр. Үүс-уран самодель-
ность инициатива садына.

Үһээҥи сииһиһкка: тыа сиринээри хөр кыттыылаахтара.

кидэ өгөбуллубут земешарядтар
туйгуншук үлээнмэлэрин көрдөр-
дүлэр. Кинилэр Орто Азия же-
люратордарынан эмиэ кыагынан
тутулаллар.

Ахлахаагь снимокка: Медник
верфэтигэр Советской Союзка
анамийт уочараттаах КБ400/180
зепснэриды монтахтэаһын бүтэ-
дүлээн ээсн.

БТА—ЧТК—ССТА
Фотолэроз.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ

ССКН райкома, райсовет исполкома «Восход Знамя» организаторов орошения парадного механизма, ССКН членов

МАКАРОВ ГАВРИЛ ГРИГОРЬЕВИЧ
бу дэмдэгт өмчийн 3 хүншээр ууш, шарахан тариалттай ол-
бүтүүтэй барь, аймгажарыатар, билэр шонгаругар дунд
кутунгарыатар тэргүүлээр.

Сыдаг — пайланин Советын исполкома, партийной та-
рилатэ, профсоюз месткома, орго оскуола коллективна,
Субурууской алтынан совхоз дирекцията, парткома, ра-
бочнома уонна совхоз олохтоох отделениетын салалтата
ССНП чилиин, колхознай-совхознай производство ветерана,
«Болуос Знага» орден кавалера, пенсиямен.

МАКАРОВ ГАВРИЛ ГРИГОРЬЕВИЧ
уулу, мэрэхэд мэрым нэнхиттэл өг мийн 3 хүнүүд өл-
бүтүтэл бөхуонхуун нэртэттэрээр, аймхатарытар, билэр
дөөнхуулар бэйдээрэн дүрэн бүтүрдэннэрэн тэвдэлээр.

«Сельхозтехника» отделенный администрацията, парт-
борота, жеткола уюна комсомольский тэриятат МТС бас-
каны тэриятат, уюу жетерана

МАХАРОВ ГАВРИЛ ГРИГОРЬЕВИЧ
ууун, мэрхөн шарынтан олбүтүтэн бары аймахтарыгар
билэр чогуутар дэрин кутурбаннырын түөдэллэр.

Коранним, асабыт, бираппыт, убайбыт
МАНАРОВ ГАВРИЛ ГРИГОРЬЕВИЧ

унуун, марианх, мариантан бу нв 3 күнүгэр олбүтүп барытабаарыстарыгар, билэр дөөннөрүгэр, диянтник күтүтүлүн туура, мнтиннэрэбит.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР.

в. Чурапча, ул. Карла Маркса, 12. Тираж 2768.

Чили народный правительст-
ва өрө турууну сайнарынга
уонна киши содуларын суох
огорууга саамый эрчимнээх ды-
һаллары ылла. Дойдуга бэла-
һиашыа, Сальвадор Альенде на-
выһинньабыра туһаайан таял этик-
тигэр тиһебодоон бадытэбитни
күрдүк, правительствонан төлөрү
хонтроолланнар. Чили сариларын
бары нэрүүннэре конституцион-
най барзэдктэри уонна сокуон-
ной правительствоны биир тыла
сэх оһуһуллоон биһигиттиктер.

Заговори самиянлар дэмэл-
тыгтар улахан султалыг, саарбага
суух, улазган нитилээр малсаа-
лар нэрлэт бэлэһэн биэр са-
наанан туруулаһан көмүскүүр
бэлэһнээр илээ. Биһаарымлаах
түгэнгэ Сантыгэ уонна дойду
бүтүүнүн рабочай кылааһа Чи-
ли үлээлэн иттиллээччилэрин
биэр уонсай профсоюзнай киини
иһэригитынан предпритиелары
уонна утреджениелары ылан буун
сайдымтын тиктоһо. Чили ком-
мунистическай партиятын салал-
тата бэйэтин сайабылманынны-
тар араас дүүһүннээх резкцио-
нерларга кыайтарбат мэһэй, бы-
һымынан «көңүлү, народвай
правительствоны уонна чилин-
тар элэкторун көмүскүүрүз бы-
һаарымлаахтарын демонстра-
циялан көрдөрбүт рабочай кы-
лаас, патриотическай иһчач, бөл-
һөннүһүлэр—нэрлэт бүтүүнэ биэр
сигалотун, тэриллиннээһин уонна
сигаланын» ийла.

Реакционный хууцтар киригдэх сатаагмынгарын тамнара-сайнара. Чиди нуруута уонна киин правительствота каньэаски социалистическай тутулга суал; аһар дилин социальнай-экономическай уларыта тутуулар. Программаларын одиххо килэринини салгыылал.

Н. ЧИГИРЬ

ССТА ЫРЫТЭВЧЧЫТЭ.

БИЙИГИ ААДЫРЫСПЫТ
уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ:
тир секретарь—9-14-95,

почтовой индекс 678700, Чурапчы с. Карл Маркс
редактор— 9-13-95, редакторы солбуйааччы, эспикт-
отделлар— 9-14-95, уопсай—9-15-05.

САКААБЫН № 80

ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ

в. Чурапча, ул. Карла Маркса, 12. Тираж 2768.